

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 4 juli 2019
Agendanummer:
Team: BV
Zaaknr: 3909-2019

Onderwerp: Kadernota 2020

Aan de raad

Inleiding

In de Kadernota 2020 staan de uitgangspunten voor de Begroting 2020-2023 opgenomen. Deze begroting wordt in november 2019 vastgesteld.

Op 29 mei 2019 heeft uw gemeenteraad een Kadernota 2020 voorgelegd gekregen zonder daarin de effecten van de meicirculaire 2019 (toen nog niet verschenen). Inmiddels zijn de resultaten van de meicirculaire 2019 bekend. Deze pakt nadelig uit voor de gemeente vanaf 2020 voornamelijk als gevolg van een aanzienlijke daling voor Voogdij/18+.

De Kadernota 2020 is nu geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2019.

Beslispunten

- | |
|--|
| <ol style="list-style-type: none">1. De Kadernota 2020 als uitgangspunt voor de begroting 2020-2023 vast te stellen2. Kennis te nemen van het negatieve resultaat van de Kadernota 2020 |
|--|

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Commissie Financiën en Bestuur d.d. 18 juni 2019

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

--

Beoogd effect

Vaststellen uitgangspunten en geven van een doorkijk naar de begroting 2020-2023 zoals die in november 2019 door uw gemeenteraad wordt vastgesteld.

Duurzaamheid

n.v.t.

Argumenten

1.1 Herbezinning Kadernota 2020 noodzakelijk

Bij het aanbieden van de Kadernota 2020 op 29 mei 2019 waren de resultaten van de meicirculaire 2019 nog niet bekend. In deze versie van de oorspronkelijke Kadernota kenden alle jaren een positief saldo.

Inmiddels is het effect van de meicirculaire duidelijk geworden en wordt uw gemeenteraad een geactualiseerde Kadernota 2020 aangeboden ter behandeling in de raad van 4 juli 2019. Op 18 juni heeft u een RIN ontvangen over de uitkomsten van de meicirculaire. Deze meicirculaire pakt

nadelig uit voor de gemeente vanaf 2020 voornamelijk als gevolg van een aanzienlijke daling voor Voogdij/18+.

Op de laatste pagina van de geactualiseerde Kadernota staat een overzicht gegeven van de saldi in de begroting 2020 t/m 2023. Deze saldi zijn negatief in alle jaren:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Begrotingssaldo inclusief nieuw beleid, inclusief meicirculaire 2019 en € 250.000 storting weerstandsvermogen	414N	807N	1.134N	615N

Meegenomen zijn:

1. Raadsbesluiten genomen na vaststelling begroting 2019 in november 2018;
2. Bijstellingen van gemeenschappelijke regelingen;
3. Bijramingen budgetten en wensen nieuw beleid;
4. Storting van jaarlijks € 250.000 in het weerstandsvermogen;
5. Verhoging OZB met 8,5% bovenop 1,5% inflatie;
6. Meicirculaire 2019.

De eerste vijf punten zijn ongewijzigd ten opzichte van de Kadernota 2020 die u op 29 mei van ons aangeboden hebt gekregen.

Voor de opbouw van het weerstandsvermogen wordt voorgesteld jaarlijks € 250.000 te storten in plaats van de € 500.000 zoals afgelopen jaren gebruikelijk. Deze lagere storting is verwerkt in bovenstaande saldi. In de jaarrekening 2018 is de Algemene reserve bouwgrond fors gestegen. Tezamen met de Algemene reserve vormt dat het aanwezige weerstandsvermogen van de gemeente van € 5,36 miljoen. Benodigd is een weerstandsvermogen van € 6,9 miljoen. Een lagere storting voor opbouw van het weerstandsvermogen acht het college dan ook verantwoord gezien deze ontwikkeling. Ten opzichte van de eerder aangeboden Kadernota is de hoogte van de storting ongewijzigd.

In de begroting 2019 is de kaasschaafmethode ingezet om een bezuiniging te realiseren. Die methode biedt nu geen mogelijkheden meer. Niet schrappen in het voorzieningenniveau betekent dat de OZB dient te worden verhoogd. Daarom was in de Kadernota 2020 die u op 29 mei aangeboden hebt gekregen een stijging van de OZB met 8,5% voorzien boven op de 1,5% inflatie. In de nu geactualiseerde Kadernota 2020 is dit percentage ongewijzigd gebleven.

De resultaten van de meicirculaire 2019 vallen dermate negatief uit dat de oorspronkelijke positieve saldi in alle jaren omslaan in negatieve saldi voor alle jaren in deze geactualiseerde Kadernota. De gemeente dient in november een begroting vast te stellen die structureel sluitend is in jaarschijf 2020 of structureel sluitend is in jaarschijf 2023. Een structureel sluitende begroting is een begrotingssaldo ontdaan van alle incidentele baten en incidentele lasten.

Een herbezinning richting begroting 2020 is noodzakelijk gezien de negatieve saldi voor alle jaren. Er zal daarom een werksessie met de raad worden gehouden ter voorbereiding op de begroting 2020. Een nader voorstel hiertoe zal volgen.

Kanttekeningen

1.1. 3D's blijft een risico

De drie decentralisaties zijn openeinde regelingen met een omvangrijk volume. Overschrijdingen of bijramingen van deze openeinde regelingen hebben daarom direct een grote impact op de financiën van de gemeente.

In de begroting 2019 zijn forse maatregelen genomen om de raming van de 3D's op een reëel niveau te brengen. De raming van 3D's in de begroting 2019-2022 ligt in lijn met de realisatie 3D's in de jaarrekening 2018. Een voorbehoud is hierop zijn plaats. Zowel volume- als prijsontwikkelingen binnen de 3D's kunnen in absolute bedragen uitgedrukt een groot effect hebben op de gemeentelijke begroting.

1.2 Nog onduidelijk of extra middelen jeugd uit meicirculaire 2019 structureel worden

In de op 29 mei aangeboden Kadernota was vooruitlopend op de meicirculaire voor de jaren 2020 tot en met 2022 jaarlijks voor € 285.000 aan extra inkomsten jeugd opgenomen. Dit op basis van berichten van de minister dat er extra middelen voor de jeugd zouden komen.

Nu de meicirculaire is gepubliceerd zijn de definitieve extra middelen jeugd bekend geworden. Naast de uitkering voor 2019 zijn voor 2020 en 2021 jaarlijks € 443.000 beschikbaar. Voor het jaar 2022 zijn vooralsnog geen extra middelen beschikbaar.

Deze middelen zijn niet structureel maar betreffen enkel de jaren 2019 t/m 2021. Deze middelen zijn incidenteel toegekend aan gemeenten omdat het Rijk er nog onvoldoende van overtuigd is dat de meerkosten van gemeenten aan jeugd structureel zijn. Dit gaat nader onderzocht worden door het Rijk.

Dit betekent dat er vanaf 2022 wel een nadeel ontstaat in de begroting van de gemeenten. De ontvangsten van het Rijk voor jeugd worden vanaf 2022 namelijk minder maar gemeenten mogen in het kader van reëel ramen hun kosten voor jeugd niet verlagen vanaf 2022. Het Rijk komt daarom in samenspraak met de provincie (als financieel toezichthouder) in de zomerperiode met een nadere instructie hoe hier in de begrotingen 2020-2023 mee om te gaan.

1.3 Oorzaken daling gelden Voogdij/18+ nog in onderzoek

Vanaf het jaar 2020 geeft deze meicirculaire een aanzienlijke daling voor de integratie-uitkering Voogdij/18+ met structureel € 1.074.000 per jaar. In de meicirculaire 2018 was voor Gemert-Bakel door het Rijk een uitkering voorzien in 2020 van € 1.500.835 welke nu is gedaald naar een uitkering van € 427.195 in 2020 op basis van de meicirculaire 2019. Dit heeft een enorme impact op de Kadernota 2020.

Sinds 2015 is de jeugdhulp naar gemeenten gedecentraliseerd en zijn de middelen hiervoor overgeheveld. Tot 2019 kregen gemeenten hiervoor een aparte integratie-uitkering. In 2019 zijn de middelen voor jeugd overgeheveld naar de reguliere algemene uitkering en vervat in algemene maatstaven. Uitzondering hierop is het budget voor Voogdij/18+. Dit budget is nog een integratie-uitkering gebleven en wordt vastgesteld op basis van historisch gebruik van twee jaar geleden (T-2). De uitkering voor 2019 wordt dus bepaald op basis van de aantallen in 2017 en de uitkering voor 2020 op basis van de aantallen in 2018.

Direct nadat duidelijk is geworden dat met ingang van 2020 de inkomsten voor Voogdij/18+ jaarlijks met € 1.074.000 dalen is door ons opdracht gegeven aan de GR Peelgemeenten tot nader onderzoek hiervan. Deze zijn daar intensief mee aan de slag gegaan (ook voor de andere aangesloten gemeenten). Het onderzoek loopt nog.

Uit het onderzoek zijn een aantal eerste voorlopige conclusies naar voren gekomen:

- Verschuiving uitgaven van jeugd naar WMO doelgroep 18+. Dit is financieel ongunstig. Bij Voogdij/18+ wordt de gemeente afgerekend op basis van werkelijke kosten (T-2). Bij WMO doelgroep 18+ niet, de uitkering wordt daarbij bepaald op algemene maatstaven.

Een verschuiving van de uitgaven van de ene naar de andere categorie pakt daarom negatief uit.

- Mogelijk is in het verleden te veel ontvangen voor Voogdij/18+ als gevolg van dubbeltellingen bij het CBS. Dit verklaart dan deels het grote verschil tussen het ene en het andere jaar. Eventueel te veel ontvangen gelden in vorige jaren hoeven overigens niet terugbetaald te worden.
- Informatie aanbieders mogelijk onvolledig. Het CBS geeft aan dat zij alle informatie die zij van aanbieders hebben ontvangen, hebben verwerkt. Het CBS toetst echter niet of alle aanbieders volledig hebben aangeleverd. In een reactie heeft CBS aangegeven dat een jeugdhulpaanbieder met veel cliënten in Gemert-Bakel over 2018 geen gegevens aangeleverd bij het CBS en over 2017 wel. Welke instelling dit betreft heeft CBS niet aangegeven.

Met name op het laatste onderdeel vindt nog nader onderzoek plaats. Gemeenten hebben nu geen mogelijkheid hebben om te kunnen sturen of de juiste en volledige informatie is aangedragen door aanbieders aan het CBS maar worden op basis daarvan wel afgerekend. Dit terwijl de impact op een gemeentelijke begroting van onjuiste aanlevering door aanbieders groot kan zijn. Het is daarbij wel nog de vraag of het Rijk tot correctie zal overgaan als blijkt dat onjuiste aanlevering heeft plaatsgevonden.

Vervallen “oude” regelgeving

--

Uitvoering

De Kadernota 2020 is basis voor het college voor uitwerking van de Begroting 2020-2023. Deze begroting wordt in oktober 2019 door ons aan u aangeboden voor behandeling in de raad van november 2019.

Een herbezinning richting Begroting 2020-2023 is noodzakelijk gezien de negatieve saldi voor alle jaren in deze geactualiseerde Kadernota. Er zal daarom een werksessie met de raad worden gehouden ter voorbereiding op de Begroting 2020-2023. Een nader voorstel hiertoe zal volgen.

Bijlagen

1. Kadernota 2020
2. Bijlage 1 Kadernota 2020 onderbouwende teksten voor bijstellingen

Ter inzage gelegde stukken

1. Kadernota 2020
2. Bijlage 1 Kadernota 2020 onderbouwende teksten voor bijstellingen

Gemert, 2 juli 2019

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,



A.J.L.G. van Oudheusden



ing. M.S. van Veen